

Sítování klíčových aktérů v oblasti vzdělávání žáků s OMJ

Projekt *Program na podporu pedagogických pracovníků při práci s žáky cizinci VI* je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Sítování klíčových partnerů

- ▶ Hledání a vyjednávání společných cílů a zájmů napříč systémovými úrovněmi
- ▶ Komunikace perspektiv a očekávání
- ▶ Vytváření sítě kontaktů pro spolupráci
- ▶ Mapování potřeb na jednotlivých úrovních
- ▶ Identifikace příležitostí ke spolupráci
- ▶ Podpora odborné diskuse

Odborná nadresortní platforma

- ▶ Zahájení činnosti v roce 2013
- ▶ Základní pracovní skupina + expertní pracovní skupiny
- ▶ Nadresortní přesah
- ▶ První výstup: návrh systémových doporučení (2014)
 - Zajištění jazykové přípravy (čeština jako druhý jazyk)
 - Příprava pedagogů
 - Komplexní systém podpory
 - Koncepční a koordinační zajištění
- ▶ Průběžné sledování vývoje a diskuse priorit
 - Setkání platformy 5.5.2015

Systémová doporučení – rok poté (2015)

- ▶ Mapování situace škol (MŠMT)
- ▶ Úloha a připravenost poradenských zařízení (NUV)
- ▶ Systém regionální podpory učitelů (NIDV)
- ▶ Tematická šetření v oblasti vzdělávání žáků s OMJ (ČŠI)
- ▶ Příprava pedagogů a podpora tématu (PedF UK)
- ▶ Možnosti zřizovatelů škol, potřeby terénu (MČ Praha 12)
- ▶ Vzdělání v koncepci integrace cizinců HMP (MHMP)
- ▶ Žáci s OMJ v rámcových vzdělávacích programech (NUV)
- ▶ Koncepce jazykového vzdělávání (MŠMT)
- ▶ Metodika češtiny jako druhého jazyka (META)

Systémové úrovně

- ▶ Terén
 - Rodiče, děti/žáci, učitelé, ředitelé, zřizovatelé škol, NNO
- ▶ Regionální úroveň
 - Krajské odbory školství, poradenská zařízení, vzdělávací instituce
- ▶ Národní úroveň
 - MŠMT, MV, ČŠI, NUV, NIDV

Regionální úroveň

- ▶ Koordinace podpory integrace cizinců v oblasti vzdělávání a podpory pedagogů
- ▶ Služby Center na podporu integrace cizinců (CPIC)
- ▶ Služby Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV)
- ▶ Podpora odborné diskuse o potřebách jednotlivých regionů
- ▶ Propojení klíčových partnerů (státní správa, samospráva, NNO a další)

META v regionech

- ▶ Kulaté stoly (2014-2015) ve spolupráci s CPIC
 - Situace v regionu
 - Potřeby zúčastněných aktérů
 - Možnosti spolupráce a vzájemné podpory
- ▶ Plzeň (18.11.2014)
- ▶ Praha (11.12.2014)
- ▶ Ústí nad Labem (18.2.2015)
- ▶ Pardubice (15.4.2015)
- ▶ Liberec (12.5.2015)

Regionální kulaté stoly – častá témata

- ▶ Nepřípravenost poradenských zařízení (diagnostika, nástroje, odborná příprava personálu)
- ▶ Nedostatečná metodická i finanční podpora
- ▶ Zkušenosti s využíváním asistentů pedagoga
- ▶ Nedostatečná informovanost
- ▶ Chybějící regionální koncepce vzdělávání žáků s OMJ (resp. integrace cizinců)
- ▶ Potřeba propojení podpory ve vzdělávání s formami práce s rodinou (případové konference)
- ▶ Potřeba zajišťování tlumočnických služeb
- ▶ Nutnost koordinace podpůrných aktivit

Regionální zkušenost - prezentace

Moravskoslezský kraj

Mgr. Martina Plchová
(Krajský úřad Moravskoslezského kraje)

Národní úroveň systému

- ▶ **Legislativa**
 - Školský zákon (§20, §16)
 - Vyhlášky (č. 73/2005 o vzdělávání žáků se SVP, č. 48/2005 o zákl. vzdělávání, aj.)
- ▶ **Finance**
 - Dotační programy
 - Rozvojové programy
 - Normativní financování
- ▶ **Kontrola**
- ▶ **Odborná podpora a příprava pedagogů**

Proces vzdělávání žáků s OMJ

- ▶ **Víceúrovňový, složitý mechanismus**
- ▶ **Soubor očekávání**
 - Na všech úrovních systému
 - Specifická očekávání jednotlivých aktérů
 - Často v nesouladu
- ▶ **Očekávání nejsou podložena koncepcí („jízdním řádem“), která by jednotlivé role jasně, logicky a srozumitelně formulovala**
- ▶ **Uvedení aktérských očekávání do souladu je podmínkou funkčního integračního procesu**

Očekávání podle systémových úrovní

- ▶ Očekávání na úrovni terénu:
 - Žák
 - Učitel
 - Rodič
 - Vedení školy
- ▶ Jak jsou očekávání komunikována?
- ▶ Jsou srozumitelná?
- ▶ Jsou přiměřená situaci?
- ▶ Nejsou a priori vylučující?

Perspektiva rodičů

- ▶ Jaký byl můj kontakt se školou, kterou navštěvovalo mé dítě?
- ▶ Co jsem jako rodič, který nevyrostl v ČR, potřeboval?
- ▶ Dostalo se mi potřebné podpory?
- ▶ Co jsem očekával od učitelů, od vedení školy?
- ▶ Rozuměl jsem tomu, co se očekává ode mne?
- ▶ Očekávání od rodičů
 - Co očekává učitel, vedení školy?
 - Co očekávají děti?

Nástup do školy – učitelé v centru očekávání

- ▶ S příchodem žáka s OMJ do školy se váže celý komplex očekávání:
- ▶ Co se očekává od učitelů? (ČŠI, MŠMT, NNO, vedení školy, zřizovatel školy)
- ▶ Co očekává učitel?
 - Od vedení školy?
 - Od žáka a jeho rodičů?
 - Od zřizovatele
 - Od MŠMT
 - Od NNO

DOSTÁVÁ SE UČITELI OČEKÁVANÉ PODPORY?

Očekávání odborné podpory

- ▶ Pedagogicko-psychologické poradenství
- ▶ Komplexní poradenství cizincům žijícím na území ČR (se zřetelem k oblasti vzdělávání), vč. tlumočení
- ▶ Odborná příprava pedagogů (DVPP, vysoké školy připravující budoucí učitele)

Expertní pracovní skupiny (2015)

- ▶ 11.3.2015 – PS Institucionální zajištění integrace cizinců na regionální úrovni (v oblasti vzdělávání)
- ▶ 21.4.2015 – PS poradenství pedagogům
- ▶ 23.4. 2015 - PS Setkání kolegia děkanů pedagogických fakult
- ▶ 18.5.2015 –PS Úloha pedagogických fakult při odborné přípravě v oblasti vzdělávání žáků s OMJ

Očekávání v oblasti pedagogicko-psychologického poradenství

- ▶ Podpora pedagogům při vzdělávání žáků s OMJ
- ▶ Diagnostika speciální vzdělávacích potřeb žáků s OMJ
- ▶ Doporučení podpůrných opatření
- ▶ Efektivní komunikace s žákem s OMJ a jeho rodiči
- ▶ Dostupnost poradenských služeb
- ▶ Kompetence pro práci s žáky z kulturně a jazykově odlišného prostředí

Očekávání v oblasti sociálního poradenství

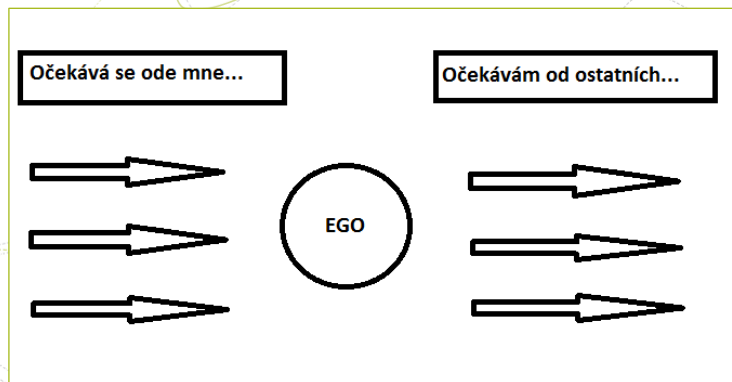
- ▶ Dostupnost služeb
- ▶ Tlumočení
- ▶ Kurzy češtiny pro cizince
- ▶ Komplexní poradenství
- ▶ Práce s celou rodinou
- ▶ Koordinace existujících služeb

Očekávání v oblasti přípravy pedagogů

- ▶ Příprava budoucích učitelů na vzdělávání žáků s OMJ
- ▶ Zajištění praxe v dostatečném rozsahu
- ▶ Úprava obecného univerzitního základu
- ▶ Zohlednění tématu v oborových a didaktických přípravách
- ▶ Stanovení klíčových sociálních kompetencí budoucích pedagogů
- ▶ Zajištění koordinace prosazování tématu napříč fakultními pracovišti

Očekávání jako dynamický faktor

Očekávání v systému vzdělávání žáků s OMJ

- ▶ Každá úroveň (každý klíčový aktér) produkuje specifické formy očekávání
- ▶ Systémová změna vyžaduje:
 - Porozumění jednotlivým podobám očekávání na různých úrovních vzdělávacího systému
 - Překonání antagonistických tendencí (zpravidla nezáměrných)
 - Vytvoření a podporu sdílené perspektivy
- ▶ Bez naplnění těchto předpokladů nedochází ke změně, ale ke STAGNACI!!!

STAGNACE

- ▶ Co se nevyvíjí, to stagnuje.
- ▶ Co stagnuje, to odumírá.

SÍŤOVÁNÍ klíčových partnerů na všech úrovních
vzdělávacího systému, jejich **NADRESORTNÍ**
SPOLUPRÁCE a odborná diskuse je cestou k překonání
STAGNACE a podpoře **ZDRAVĚ FUNGUJÍCÍHO SYSTÉMU**
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S OMJ!!!

KONTAKTY

META, o.p.s – Společnost pro příležitosti mladých migrantů

Ječná 17, 120 00 Praha 2

tel: +420 222 521 446, +420 773 304 464

e-mail: info@meta-ops.cz

www.meta-ops.cz

www.inkluzivniskola.cz

Odešlete dárcovskou SMS ve tvaru
DMS META na telefonní číslo 87 777.
Cena DMS je 30 Kč.
Více na www.darcovskasms.cz

č. ú. 6840856001/5500
www.darujspravne.cz